

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobce: **R. T.**, narozený dne x
státní příslušností x
bytem v ČR: x
zastoupený Mgr. Samuelem Havlíkem, advokátem
sídlem Senovážné náměstí 977/24, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2018 č. j. OAM-1051/ZA-ZA11-P10-2017

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 11. 10. 2018 č. j. OAM-1051/ZA-ZA11-P10-2017 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 12.342 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce Mgr. Samuela Havlíka, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

2. Žalobce ve své žalobě namítal, že žalovaný porušil ust. § 2 odst. 1 a 4, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), ust. § 12 a § 14a zákona o azylu a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Měl za to, že by jeho nucené vycestování představovalo porušení mezinárodních závazků České republiky ve smyslu ust. § 14a odst. 1, 2 písm. d) zákona o azylu ve spojení s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 3 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013 sp. zn. 6 Azs 15/2013. Uvedl, že v České republice pobývá od roku 2003, žije zde se svou partnerkou a třemi dětmi. Jeho partnerka je občankou Běloruska a v České republice také žádala o udělení mezinárodní ochrany. V minulosti usiloval o udělení trvalého pobytu, ale jeho žádost byla jako opožděná zamítnuta. Na území České republiky má všechny rodinné příslušníky, se svou partnerkou a dětmi žije od roku 2003 ve společné domácnosti, v současnosti probíhá řízení o zápisu otcovství dorodných listů dětí na základě souhlasného prohlášení, které z důvodu chybějících osobních dokladů zatím nemohl dokončit. Dále podotkl, že se nedomluví kyrgyzsky, ve své vlasti by byl cizincem, po dlouhé době života v České republice se doma cítí zde, nedokáže si představit, že by se do země původu s dětmi vracel. Poukázal na nepříznivou situaci pro ujkurskou menšinu. Domníval se, že žalovaný nezjistil všechny rozhodné skutečnosti, nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a neprovedl potřebné důkazy. Napadené rozhodnutí považoval za nepřesvědčivé.
3. V doplnění žaloby dále nesouhlasil s tím, jak žalovaný posoudil situaci ohledně etnických menšin v Kyrgyzstánu, o Ujgurech neshromáždil relevantní materiály. Trval na tom, že mu měl být udělen azyl pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu národnosti, příp. mu měla být udělena doplňková ochrana, neboť jsou dány důvodné obavy, že pokud by byl vrácen do státu, jehož je občanem, hrozilo by mu skutečné nebezpečí vážné újmy. V napadeném rozhodnutí také dle něj absentují skutkové závěry, zda by se žalobci mohlo dostat efektivní ochrany ze strany příslušných správních orgánů v zemi jeho původu. Domníval se, že stát v tomto případě není ochoten ani schopen ochranu zajistit. Měl za to, že mu právní předpisy neukládají, aby se na státní orgány obracel. Národnostní menšiny jsou v Kyrgyzstánu diskriminovány policií a jinými státními institucemi. Namítal, že se žalovaný nedostatečně vyjádřil k činnosti a efektivitě policie. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2007 č. j. 4 Azs 146/2006-100. Otázku strachu z pronásledování posoudil žalovaný dle jeho názoru velmi povrchně, nevycházel z více zdrojů, ačkoli poukázal na nestandardní metody vyšetřujících orgánů, nijak je nerozvedl. Následné úvahy žalovaného o tom, že žalobci takové praktiky nehrozí, označil za nepřesvědčivé. Zmínil také rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 8. 1998 sp. zn. 5 A 514/97. Nebylo mu jasné, na základě čeho žalovaný dospěl k tomu, že Ujgurové nejsou v Kyrgyzstánu diskriminováni. Napadené rozhodnutí z uvedených důvodů považoval za nepřezkoumatelné. Dále namítal, že žalovaný ignoroval shromážděné zdroje o zemi původu žalobce, ze kterých plyne averze vůči etnickým a národnostním menšinám, k čemuž dále poukázal na kanadskou zprávu Panelu pro migraci a uprchlictví, ze které vyplývá, jaké problémy má ujkurská menšina. Byl také toho názoru, že se žalovaný měl podrobněji zabývat tím, do jakých životních podmínek by byl žalobce navrácen. Připomněl, že jasně uvedl, že se nemá kam vrátit, jeho dům je pravděpodobně obsazen, neovládá dobře kyrgyzský jazyk. Dodal, že žalobě jeho družky byl přiznán odkladný účinek (sp. zn. 6 A 89/2016), Městský soud v Praze uznal, že případné nucené vycestování družky vzhledem k jejím osobním a rodinným poměrům představuje intenzivní újmu ve formě zásahu do

soukromého a rodinného života. K tomu zdůraznil, že jeho děti docházejí v České republice do školy, jsou tu integrované, jejich přesun do země původu by pro ně byl neúnosný i vzhledem k jazykové vybavenosti a kulturnímu a společenskému zázemí by to bylo proti zásadě nejlepšího zájmu dítěte. Byl přesvědčen o tom, že se žalovaný měl vypořádat s kolizí mezi čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a ustanoveními zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), či zákona o azylu, podle něj nepřihlížel ke všemu, co v řízení vyšlo najevo a co tvrdil žalobce a jeho družka. K otázce respektování soukromého a rodinného života dále odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu.

4. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žaloby, odkázal na písemnosti založené ve správním spisu. Měl za to, že postupoval v souladu se zákonem o azylu a správním řádem, dostatečně zjistil stav věci, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce sdělil, a opatřil si úplné podklady pro vydání rozhodnutí. Upozornil na to, že žalobce žádal o mezinárodní ochranu již podruhé, žalovaný mu ji neudělil, při přezkumu ve správním soudnictví nebylo shledáno žádné pochybení. Ve své druhé žádosti jako důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobce uváděl zejména svou rodinu a ujgurskou národnost. Byl toho názoru, že žalobce nesdělil žádné nové azylově významné skutečnosti, které by měly vést k udělení mezinárodní ochrany. Zopakoval, že dostatečně zjistil skutkový stav věci, opatřil si dostatečně aktuální informace o zemi původu. Pokud jde o námitky žalobce týkající se čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008 č. j. 5 Azs 46/2008-71. Napadené rozhodnutí nepovažoval za nezákonné a vadné, byl toho názoru, že zhodnotil celkovou situaci v Kyrgyzstánu, a to i ve vztahu k ujgurské národnosti žalobce. Měl za to, že důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla snaha žalobce o legalizaci jeho dalšího pobytu na území České republiky. Navrhl, aby byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta.
5. Na jednání konaném před zdejším soudem dne 21. 5. 2020 účastníci setrvali na svých právních názorech a procesních stanoviscích, žalobce přednesl důkazní návrhy.
6. Žalobce následně podal písemný návrh na provedení dalších důkazů – žalobcem předložených zpráv (až na jednu výjimku se jednalo o zprávy cizojazyčné) o situaci v zemi původu, které mají svědčit o systémové diskriminaci ujgurské menšiny v Kyrgyzstánu, a to včetně přístupu policejních složek k případům týkajícím se Ujgurů, a mají svědčit dále také o mezietnickém napětí, které je v Kyrgyzstánu přítomno obzvláště po nepokojích z roku 2010, jež po sobě zanechaly až 250 000 uprchlíků. S ohledem na tvrzení žalovaného, že otcovský vztah k nezletilým nelze považovat za prokázaný, žalobce dále navrhl výslech své partnerky a jejích tří dětí. Tyto výsledky mají prokázat intenzitu rodinných vztahů.
7. Žalovaný k tomu opáčil, že žalobce měl možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, jíž však nevyužil. Materiály zaslané žalobcem vzal žalovaný v potaz a konstatoval, že z důvodu hospodárnosti správního řízení si nenechal přeložit zaslané dokumenty, nicméně je přijal jako materiály dokládající a doplňující výpověď žalobce ohledně důvodů, pro něž žádá v ČR o mezinárodní ochranu. Nelze přehlédnout, že se jedná o informace o Kyrgyzstánu bez konkrétního vztahu k osobě žalobce. Navržený důkaz provedením výsledků žalobcových rodinných příslušníků žalovaný označil za nadbytečný a ponechal jej na zvážení soudu.
8. Správní spis pak obsahuje zejména následující pro danou věc podstatné dokumenty: předávací protokol Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie,

Přijímacího střediska cizinců Zastávka ze dne 18. 12. 2017 č. j. CPR-33652-ČJ-2017-931200-AZ, dokument „Poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu“ ze dne 21. 12. 2017, protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 21. 12. 2017, výroční zprávu Human Rights Watch ze dne 18. 1. 2018 o Kyrgyzstánu, informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 16. 5. 2018 č. j. 111008/2018-LPTP „Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí“, zprávu Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 3. 3. 2017 o dodržování lidských práv v Kyrgyzstánu v roce 2016, informaci Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 20. 6. 2018 „Kyrgyzstán – Bezpečnostní a politická situace v zemi“, rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2018 č. j. OAM-1051/ZA-ZA11-P10-2017.

9. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (ust. § 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
10. Soud ze správního spisu zjistil, že dne 18. 12. 2017 požádal žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Ke své žádosti uvedl, že je ujgurské národnosti, je schopen se dorozumět česky a rusky, je křesťanského vyznání. Nikdy nebyl členem politické strany ani politicky aktivní. Ke svému rodinnému stavu poznamenal, že oficiálně je svobodný, ale má partnerku běloruské státní příslušnosti, která pobývá v Praze a žádá o prodloužení dlouhodobého pobytu (sňatek uzavřeli pouze v církvi „Oáza“, oficiálně se vzít nemohli kvůli chybějícím dokladům). Mají tři děti, všechny jsou běloruské státní příslušnosti, narodily se v České republice a žijí zde na základě povolení k dlouhodobému pobytu. Žalobce do České republiky přicestoval v březnu 2003, letěl z Biškeku do Moskvy, kde přestoupil na letadlo do Prahy. O mezinárodní ochranu žádal již v roce 2003, nebyla mu však udělena. Je zdravý. O mezinárodní ochranu požádal, neboť nechce opustit svou rodinu, měl řízení o správním vyhoštění a byla mu uložena povinnost vycestovat z území České republiky. K tomuto došlo, neboť nestihl reagovat na výzvu českého úřadu. Ve vlasti nemá kam se vrátit, jeho dřívější byt je dávno obsazen. V Kyrgyzstánu je napětí mezi ujgurskou a kyrgyzskou národností.
11. Při pohovoru dne 21. 12. 2017 dále sdělil, že je v kontaktu s příbuznými a kamarády, kteří žijí v Kyrgyzstánu, většinou v Biškeku. Žije tam jeho matka a 2 sestry, sestřenice a vzdálení příbuzní. Peníze na živobytí získává na brigádách, občas vypomáhá jeho tchyně, která žije v Karlových Varech. Jeho partnerka se také snaží chodit na brigády. Podle toho, co mu říkali příbuzní, se napětí mezi ujgurskou a kyrgyzskou komunitou od roku 2003 zhoršilo, dokonce byla válka v Ošské oblasti. On sám měl problémy kvůli své národnosti. Bojí se, že bude mít potíže, protože má propadlý pas, když se vrátí, budou se ho ptát, kde byl a proč si nechal propadnout pas. Protože nemá kyrgyzskou národnost, není jednoduché se domluvit, neumí kyrgyzsky, na úřadě by s ním nemuseli mluvit. Cestovní pas získal přes známého na pasovém oddělení v Kyrgyzstánu, zaplatil nějakou částku, úplatek, aby mu pas vydali, je to běžná praxe. S úřady komunikoval rusky, neví přesně, zda je ruština oficiálním jazykem, kdysi to tak bylo, jaká je současná situace, nevěděl. O vydání nového cestovního pasu nepožádal, neboť neměl doklady, které by mu umožňovaly vycestovat z České republiky. Nejbližší kyrgyzská ambasáda je v Rakousku, kdyby tam jel, měl by potíže. V pase nemá žádná víza mimo to, na základě kterého přicestoval do České republiky. Ptali by se ho, jaká má povolení k pobytu, mohli by zjistit, že žádal o udělení mezinárodní ochrany. Nevěděl

však, zda toto kyrgyzské státní orgány zjišťují, nevěděl ani, zda by ambasáda zjišťovala, zda a jaké měl v České republice povolení k pobytu. Dále poznamenal, že v České republice žije komunita, která spolupracuje s kyrgyzskou ambasádou či přímo s Kyrgyzstánem. K nemožnosti mluvit na úřadech rusky uvedl, že po rozpadu Sovětského svazu začaly mít jiné národnosti problémy. Po skončení řízení o první žádosti o mezinárodní ochranu v roce 2011 požádala celá jeho rodina o trvalý pobyt, pomáhala jim Organizace pro pomoc uprchlíkům, která podala žádost se zpožděním, proto jí nebylo vyhověno. Odvolávali se, chvíli měl dlouhodobý pobyt za účelem strpění, pak byl jeho právník pryč a nestihl požádat o prodloužení pobytu, to se stalo v roce 2016. Na dotaz, jak by se mohly kyrgyzské státní orgány dozvědět, že v České republice požádal o mezinárodní ochranu, odpověděl, že by mu bylo řečeno, že od roku 2003 do 2013 nemá v pase žádná víza, pak by si myslely, že zde byl buď nelegálně, nebo požádal o udělení mezinárodní ochrany. Kdyby to zjistily, mohly by ho vydírat pro peníze. V Kyrgyzstánu je hodně korupce, pokud člověk něco potřebuje, musí platit. Mohl by ale tvrdit, že byl v České republice nelegálně, nebo že pas ztratil. Slyšel různé historky, že lidé měli po návratu po podání žádosti o mezinárodní ochranu v Kyrgyzstánu problémy, byli uvězněni, mohli být uvězněni i jejich příbuzní. Nikoho z takových lidí však osobně neznal, poprvé o těchto potížích slyšel v azylovém středisku. Obavy měl již od doby prvního řízení o udělení mezinárodní ochrany, avšak doufal, že dostane povolení k pobytu, které by mu umožnilo žít v České republice. Konstatoval, že o udělení mezinárodní ochrany žádá, aby legalizoval svůj pobyt zde. Pokud by měl problémy s kyrgyzskou komunitou, mohl by se s žádostí o pomoc obrátit na kyrgyzské státní orgány, pokud by byl naživu. Se svou rodinou by nemohl žít v Bělorusku, ani jeho partnerce a dětem nebyla udělena mezinárodní ochrana. Se svou partnerkou je od roku 2000. Oba pracují, pečují o domácnost a o děti. Děti mluví doma rusky, ve škole česky. Chodí s nimi na procházky, do akvaparku, na hřiště. Nemá možnost zajistit si pobyt v České republice dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, byla mu uložena povinnost opustit území České republiky. Návrat do Kyrgyzstánu by byl velmi složitý, musel by si tam zařídit doklady, měl by pak problém se vrátit do České republiky, možná by mu na české ambasádě odmítli dát vízum, trvalo by několik let, než by se mohl vrátit, pro rodinu by to bylo těžké. Pokud jde o ujugurskou menšinu, nevěděl, zda je v Kyrgyzstánu oblast, ve které je tato menšina početněji zastoupená, Ujguři žijí po celé zemi. V rodném listě svých dětí není zapsán jako jejich otec, neví, proč tomu tak je, bylo jim řečeno, že musí přijít oba s cestovními doklady, avšak na úřad nedorazili, v pase neměl vízum a byl v azylovém řízení, partnerka dokonce neměla ani pas, čekali, až si doklady vyřídí, pak by byl jako otec zapsán. Je možné, že by po návratu do Kyrgyzstánu mohl být u svých příbuzných. Dříve nějaké problémy v Kyrgyzstánu měl, ale nechtěl je uvést. On osobně má zkušenost, že je Ujgur a potýkal se kvůli tomu s různými překážkami, v práci, na úřadech. Zaráželo ho, že musí dávat úplatky, aby se něco vyřídilo, protože není Kyrgyz. Úplatky musí dávat všichni, ale ten, kdo není Kyrgyz, má překážky navíc, musí si najít někoho, kdo mluví kyrgyzsky, úplatek je pak vyšší. Na úřadech mluvil rusky, špatně se na něj dívali, nemuseli mu ani odpovědět, možná by byl vyzván, ať mluví kyrgyzsky, pokud trval na tom, že chce mluvit rusky, mohou mu říct, aby odešel. Stalo se mu to, požádal pak známého, aby mu věc pomohl zajistit. Stížnost nepodal, ničeho by nedosáhl. Nechce zde nechat rodinu, má obavy z výše popisovaných potíží. Možná má někoho vzdáleného ve Francii. Doložil potvrzení o aktivitách svých dětí.

12. Žalovaný shromáždil informace o situaci v Kyrgyzstánu, konkrétně výroční zprávu Human Rights Watch ze dne 18. 1. 2018 o Kyrgyzstánu, informaci Ministerstva zahraničních věcí ze

dne 16. 5. 2018 č. j. 111008/2018-LPTP „Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí“, zprávu Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 3. 3. 2017 o dodržování lidských práv v Kyrgyzstánu v roce 2016, informaci Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 20. 6. 2018 „Kyrgyzstán – Bezpečnostní a politická situace v zemi“. Dále jsou ve správním spisu založené dokumenty vztahující se k první žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutím ze dne 11. 10. 2018 č. j. OAM-1051/ZA-ZA11-P10-2017 žalovaný rozhodl, že se žalobci mezinárodní ochrana podle ust. §§ 12 – 14b zákona o azylu neuděluje.

13. Soud posoudil předmětnou věc následovně:

14. Podle ust. § 12 zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
15. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
16. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu *za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*
17. Žalovaný v průběhu řízení o žalobcově žádosti neshromáždil v podstatě žádné podklady, z nichž by vyplýval dostatek informací o situaci ujgurské menšiny v Kyrgyzstánu. Zprávy založené ve správním spise hovoří toliko obecně zejména o politické situaci v zemi žalobcova původu. Kupříkladu ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 3. 3. 2017 o dodržování lidských práv v Kyrgyzstánu v roce 2016 lze zjistit určité informace o situaci uzbecké menšiny, o poměrech ve vztahu k menšině ujgurské se však tato zpráva nezmiňuje. Podobně o situaci Ujgurů v Kyrgyzstánu mlčí i Výroční zpráva Human Rights Watch o Kyrgyzstánu ze dne 18. 1. 2018 nebo informace Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 20. 6. 2018 „Kyrgyzstán – Bezpečnostní a politická situace v zemi“. Ani informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 16. 5. 2018 č. j. 111008/2018-LPTP tuto otázku neřeší, když se zabývá toliko návratem neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu do Kyrgyzstánu a návratem do této země po dlouhodobém pobytu v zahraničí.
18. Že situace v Kyrgyzstánu ve vztahu k ujgurské menšině byla přinejmenším v minulosti sporná, vyplývá např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2007 č.j. 4 Azs 145/2006-93, podle něhož kyrgyzské úřady na nejnižší úrovni pronásledovaly a

diskriminovaly Ujgury, pronásledovaly Naděždu Raimovou za to, že hájila ujugurskou komunitu. K obdobným závěrům Nejvyšší správní soud dospěl i v rozsudku ze dne 29. 4. 2009 č.j. 4 Azs 72/2008-100. Dále lze odkázat na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 7. 2018 č.j. 4 Az 47/2017-63. Jednalo se zde o případ účastnice řízení příslušející k etnické (ujgurské) menšině, které nebyla prodloužena dříve udělená doplňková ochrana – zde si žalovaný neopatřil žádný podklad týkající se ujugurské menšiny v Kyrgyzstánu. Naopak z rozsudku vyplývá, že žalovaným shromážděné podklady nehovoří o žádné změně poměrů v Kyrgyzstánu oproti stavu v době, kdy této účastnici řízení byla udělena doplňková ochrana.

19. Lze připustit, že zprávy shromážděné žalovaným v průběhu správního řízení se postavením ujugurské menšiny v Kyrgyzstánu vůbec nezabývají, tedy neplyne z nich ani to, že tato etnická menšina je pronásledována, ani závěr opačný. Takový rozsah zpráv o situaci v zemi původu je však nedostatečný (a nelze z něj automaticky dovodit, že žádné pronásledování této menšiny nehrozí), jestliže žalobce pronásledování ujugurské menšiny v zemi původu namítal, zvláště pak za situace, kdy přinejmenším dřívější situace v zemi žalobcova původu byla ve vztahu k Ujgurům velmi nepříznivá, jak se podává ze shora odkazované judikatury. Na tom nic nemění ani žalovaným poukazovaná skutečnost, že žalobce v řízení před žalovaným nenavrl žádný další podklad řízení. Odpovědnost za zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, totiž nese žalovaný jakožto správní orgán rozhodující na úseku mezinárodní ochrany v souladu se zásadou oficiality (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2018 č.j. 9 Azs 116/2018-28 nebo ze dne 15. 1. 2020 č.j. 9 Azs 276/2019-34).
20. Ani žalovaným odkazované usnesení NSS ze dne 29. 6. 2011 č.j. 4 Azs 12/2011-67 vydané ve věci žalobce nesvědčí ve prospěch závěru žalovaného, že ujugurské menšině v Kyrgyzstánu nehrozí pronásledování. Nejvyšší správní soud zde sice uvedl, že žalovaný si po zrušujícím rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem č.j. 16 Az 5/2007-11 opatřil dostatek relevantních a aktuálních informací vztahujících se právě k postavení Ujgurů a náboženských menšin v Kyrgyzstánu. Výslovně však podotkl, že žalobcem namítané okolnosti (konflikt probíhající z etnických důvodů) nastaly až po právní moci rozhodnutí žalovaného, a proto nemohly být žalobcem uplatněny; další žalobcova žádost o udělení mezinárodní ochrany tedy nemůže být posouzena jako nepřipustná. Ani z usnesení NSS č.j. 4 Azs 12/2011-67 proto neplyne, že by příslušníkům ujugurského etnika v Kyrgyzstánu aktuálně nehrozilo pronásledování či nebezpečí vážné újmy.
21. Žalovaný tak nedostal své povinnosti zjištění pro posuzovanou věc rozhodných reálií o zemi původu žalobce, a tedy náležitého zjištění skutkového stavu. Jím obstarané podklady se mýlí s žalobcem tvrzenými důvody pro udělení mezinárodní ochrany a nesplňují kritéria vyjádřená v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009 č.j. 1 Azs 105/2008-81, publ. pod č. 1825/2009 Sb. NSS (srov. též podobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2021 č.j. 1 Azs 342/2020-49, bod 30). Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře mnohokrát vyjádřil k důležitosti získání aktuálních a věrohodných informací o zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu. Bez spolehlivého zjištění situace v zemi původu nemůže správní orgán spolehlivě posoudit, zda informace uváděné žadatelem svědčí o důvodném riziku pronásledování nebo vážné újmy, které mu hrozí v zemi původu a které jsou důvodem, proč usiluje o mezinárodní ochranu v jiném státě (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2020 č.j. 9 Azs 152/2020-37, bod 21).

22. Žalovaný se proto v dalším řízení zaměří na otázku aktuálního postavení ujkurské menšiny v Kyrgyzstánu (a na možnost hrozby jejího pronásledování či diskriminace) a ze spolehlivých zdrojů o situaci v této zemi zjistí stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, jak mu ukládá ust. § 3 správního řádu. Tuto povinnost žalovaného nelze suplovat v řízení před soudem, protože soud žalobcem navržené dokazování zprávami o situaci v zemi původu neprováděl. To však nebrání žalovanému v provedení těchto důkazů v dalším řízení, bude-li to vhodné pro dostatečné zjištění skutkového stavu věci.
23. Z výše uvedených důvodů nelze dostatečně průkazně posoudit, zda je u žalobce naplněn důvod udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) zákona o azylu, příp. doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 1, 2 písm. c) zákona o azylu.
24. Pokud jde o námitky žalobce týkající se existence jeho soukromého života na území České republiky, žalovaný se rodinnými vazbami žalobce na území České republiky řádně zabýval. Na str. 6 napadeného rozhodnutí konstatoval, že je nelze považovat za důvod pro udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu. Dále se této otázce věnoval v rámci posuzování důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a odst. 1, 2 písm. d) zákona o azylu, a to na str. 10 a 11 napadeného rozhodnutí. Žalovaný uvedl: *„Případné vycestování výše uvedeného žadatele po posouzení skutečností sdělených žadatelem nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky ČR. K uvedenému správní orgán konstatuje, že v řízení zejména nebylo zjištěno, že by neudělením mezinárodní ochrany, resp. následným dočasným vycestováním z České republiky nebylo respektováno právo na soukromý rodinný život jmenovaného, nebylo ani zjištěno, že by jmenovaný nemohl realizovat své rodinné vazby na území země původu. (...) V této souvislosti správní orgán konstatuje, že nemá v úmyslu jakkoli zpochybňovat reálné blízké rodinné vazby žadatele na území ČR, zejména pokud jde o nezletilé děti, přičemž snaha o setrvání žadatele po dlouhodobém pobytu v ČR je lidsky jistě pochopitelná, mezinárodní ochrana je však naprosto specifickým institutem mezinárodněprávní ochrany, který slouží k ochraně osob před porušováním jejich nejzákladnějších lidských práv, nikoliv k samotné legalizaci pobytu v ČR, tím méně pro účely řešení situace osob, kterým platnost oprávnění k pobytu uplynula, popř. podání žádosti o oprávnění k pobytu nesplňovalo potřebné náležitosti či bylo opožděné. Správní orgán konstatuje, že jmenovaný je zdravý, praceschopný, hovoří česky, se státními orgány země původu nikdy neměl žádné potíže a byl a je tedy bezesporu schopen si upravit pobytové oprávnění na území ČR v rámci zákona č. 326/1999 Sb., stejně tak jako to musí učinit jiní cizinci pobývající na území ČR.“* Se závěry žalovaného se zdejší soud ztotožňuje.
25. Azyl podle ust. § 12 zákona o azylu lze udělit jen v případech taxativně vymezených v zákoně, mezi které rodinné vazby cizince v zemi, ve které žádá o mezinárodní ochranu, nepatří. Pokud jde o udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a odst. 1, 2 písm. d) zákona o azylu, soud uvádí, že realizace soukromého a rodinného života na území České republiky by za určitých okolností mohla být důvodem pro udělení této formy mezinárodní ochrany, a to především v situacích, kdy by již samotná nutnost vycestování cizince do země původu byla v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Městský soud v Praze odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2019 č.j. 6 Azs 335/2018-35, ve kterém kasační soud k dané otázce konstatoval: *„K rodinným vazbám žadatelů o mezinárodní ochranu se Nejvyšší správní soud vyjádřil již v mnoha rozhodnutích (srov. rozsudek ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, či usnesení ze dne 12. 5. 2016, č. j. 5 Azs 29/2016 - 19, a ze dne 19. 7. 2018, č. j. 7 Azs 166/2018 - 31). Mezinárodní závazky (zejm. článek 8 Úmluvy) neukládají státu všeobecnou povinnost*

respektovat volbu osob ohledně země jejich pobytu, resp. napomáhat rozvíjení jejich vztahů; podmínky uplatnění takové povinnosti státu se přitom vykládají velmi přísně. Neudělení mezinárodní ochrany zpravidla neznamená natolik intenzivní zásah do rodinného a soukromého života, aby byl rozporný s mezinárodními závazky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu (srov. např. rozsudky ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011 – 47, ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010 – 96). Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, judikoval, že je třeba rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo samotné vycestování cizince, od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince. Má-li zásah do soukromého a rodinného života výjimečně odůvodnit udělení doplňkové ochrany, musí jít o případ, kdy by si stěžovatel vytvořil na území ČR takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře dlouhodobě připomíná, že rodinné poměry žadatele o mezinárodní ochranu mohou být důvodem pro udělení některého z pobytových oprávnění podle zákona o pobytu cizinců, mimo zcela výjimečné případy však nepostačují pro udělení doplňkové ochrany (rozsudek ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69). O povinnosti státu respektovat volbu země společného pobytu osob lze uvažovat v naprosto výjimečných případech, například tehdy, má-li cizinec manželku, která je českou občankou, s níž se mu na území České republiky narodila dcera, přičemž zdravotní stav manželky je závažný a neumožňuje jí starat se o dítě (srov. rozsudek ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Azs 256/2014 – 27).“ V daném případě nebylo shledáno, že by byly dány natolik výjimečné okolnosti, aby žalobci byla udělena doplňková ochrana podle ust. § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Jejím neudělením nedošlo k porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Soud zdůrazňuje, že partnerka žalobce na něm není finančně závislá, sama pracuje, jejich děti jsou již relativně staršího věku (jsou narozeny v letech 2003, 2004 a 2006), partnerka i děti jsou běloruské státní příslušnosti. Česká republika není jediným státem, kde by mohli společně realizovat svůj rodinný život. Dále lze poznamenat, že v Kyrgyzstánu žijí příbuzní žalobce, konkrétně jeho matka, dvě sestry, sestřenice a další vzdálení příbuzní. V případě návratu do země původu by tak mohl využít jejich pomoci. Žalobce se může vrátit zpět po získání pobytového oprávnění v České republice, přičemž není zřejmé, proč by žalobce (jak namítal v řízení před soudem) po vycestování z České republiky nemohl řádně podat žádost o pobytové oprávnění v režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Samotné vycestování žalobce (které se nepojí se zákazem vstupu na území České republiky) do vlasti tak není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Z těchto důvodů soud považoval žalobcem navržené dokazování výsledkem jeho partnerky a tří dětí za nadbytečné. S ohledem na zrušení napadeného rozhodnutí z jiných důvodů (viz výše) se však žalovaný touto otázkou bude zabývat znovu; soud nevylučuje, že žalovaný svůj závěr bude moci případně přehodnotit, jestliže pro to nastanou důvody (například nové okolnosti týkající se soukromého a rodinného života žalobce, ke kterým v mezidobí od posledního rozhodování žalovaného mohlo dojít).

26. Městský soud v Praze další jednání nenařizoval a z výše uvedených důvodů zrušil napadené rozhodnutí proto, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Současně soud vyslovil, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

27. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. a úspěšnému žalobci přiznal jejich náhradu. Za jeden úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3.100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu]. Žalobci náleží náhrada nákladů řízení za tři úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu], písemné podání soudu [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a účast na jednání soudu [§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. K této částce (9.300 Kč) je třeba připočíst 900 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů dle ust. § 13 odst. 4 advokátního tarifu, po zvýšení o částku, která odpovídá příslušné sazbě daně, ve výši 2.142 Kč dle ust. § 57 odst. 2 s. ř. s., neboť právní zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty. Náhrada nákladů řízení tak celkem činí částku ve výši 12.342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 28. května 2021

JUDr. Marcela Rousková, v.r.
samosoudkyně